

irányítószám: H/5995

Érkezett: 2012 FEBR 20.

Az Országgyűlés

...../2012. (...) OGY határozata

a MALÉV csődjéhez vezető közvetlen és közvetett előzmények feltárására, a fizetési képtelenséget és felszámolást előidéző döntéshozói felelősség feltárására és a nemzeti légitársaság csődjének társadalmi és gazdasági hatásainak nyomon követésére irányuló vizsgálóbizottság létrehozásáról

Az Országgyűlés a Malév Magyar Légiközlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MALÉV) bekövetkezett csődje miatt elengedhetetlennek tartja, hogy a MALÉV csődjéhez vezető közvetlen és közvetett előzmények feltárását, a fizetési képtelenséget és felszámolást előidéző döntéshozói felelősség kérdéskörét és a nemzeti légitársaság csődjének társadalmi és gazdasági hatásait teljes körűen feltárja, különös tekintettel a tulajdonosi jogokat gyakorló nemzeti fejlesztési miniszternek a csőd bekövetkeztében betöltött szerepére és az állásukat elvesztő munkavállalók elhelyezkedésének elősegítése érdekében tett, illetve teendő kormányzati lépésekre. Az Országgyűlés mindezekre tekintettel az alábbi határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés a Hárszabály 34-36.§-a alapján létrehozza *a MALÉV csődjéhez vezető közvetlen és közvetett előzmények feltárására, a fizetési képtelenséget és felszámolást előidéző döntéshozói felelősség feltárására és a nemzeti légitársaság csődjének társadalmi és gazdasági hatásainak nyomon követésére irányuló vizsgálóbizottságot* (a továbbiakban: Vizsgálóbizottság).

2. A vizsgálat tárgya különösen a következő kérdések tisztázása:

- a. Hogyan alakult a MALÉV eredményessége társasági és nemzetgazdasági szinten 1990 óta?
- b. Milyen intézkedéseket tettek a tulajdonosi jogokat – közvetlenül vagy közvetett módon – gyakorló kormánytagok a MALÉV működőképességének biztosítása érdekében az a) pont szerinti időszakban? Mit tett az Orbán-kormány 2010-es eskütételét követően a MALÉV ügyében? Az Európai Unió bizottságával folytatott-e levelezést, tárgyalást? Milyen formában, mi került a kormány és a Bizottság között egyeztetésre bármely MALÉV-vel kapcsolatos ügyben? Van-e a MALÉV-vel összefüggésbe hozható ügyben megválaszolatlan levele a Bizottságnak bármely magyar minisztériumban?

- c. Tőkeemelési döntéseket megelőzően kérték-e a Bizottság véleményét? Mi volt a bizottság válasza?
- d. A tulajdonos számára mikor vált nyilvánvalóvá a nemzeti légitársaság finanszírozásának fenntarthatatlansága?
- e. Vizsgálta-e a kormány, hogy a MALÉV úgynevezett „Fehér Könyvének” nyilvánosságra hozatala milyen hatással lesz a MALÉV-et hitelező üzleti partnerek céggel szembeni bizalmára?
- f. Vizsgálta-e a kormány, hogy milyen hatással lesz a Budai Gyula által sajtónyilvánosság előtt bejelentett feljelentés sorozat a MALÉV üzleti partnereinek cégről kialakult álláspontjára?
- g. Vizsgálta-e a kormány, hogy milyen hatással lesz a MALÉV védett hitelezési körbe sorolásáról 2012. január 30-án hajnalban kiadott, a stratégiaileg kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezet meghatározásáról szóló 4/2012 (I. 30.) Korm. rendelet a MALÉV üzleti partnereinek céggel szembeni bizalmi álláspontjára?
- h. Tárgyalt-e a magyar kormány az Európai Bizottság képviselőjével a tiltott állami támogatás miatt megállapított fizetési kötelezettség számítási módjáról és az egyes tételek csökkentésének lehetőségéről?
- i. Vizsgálta-e a kormány, hogy a MALÉV-vel szemben kialakult bizalmatlanságban milyen szerepet játszott a január 31-én kiadott, a Malév Magyar Légiközlekedési Zrt. menetrend szerinti járatainak leállása miatt beálló válsághelyzet kezeléséhez szükséges rendkívüli intézkedésekről szóló 5/2012 (I. 31.) Korm. rendelet?
- j. Milyen forgatókönyv alapján történt a MALÉV leállása?
- k. Ki, mikor és milyen felhatalmazás alapján döntött a repülés felfüggesztéséről?
- l. Miért nem hasznosították az MNV-nél meglévő terveket a MALÉV repülési tevékenysége felfüggesztése esetén elindítandó légitársaságra vonatkozóan? Miért nem döntöttek a két kérdésben egy időpontban?
- m. Tulajdonosi joggyakorlás keretében tett-e az illetékes miniszter a MALÉV megmentését célzó intézkedéseket?
- n. Készült-e a döntést megelőzően vizsgálat a repülés felfüggesztésének, illetve a csődhelyzet kialakulásának várható hatásairól (munkavállalók, utasok, makrogazdasági hatások, stb...)? Ha igen, milyen tartalommal? Ha nem, megállapítható-e személyi felelősség a mulasztásért?
- o. A kormány miért nem kezdeményezett eljárást az Európai Bíróság előtt az Európai Bizottság 2012. januári elmarasztaló határozatával szemben?

- p. Milyen megoldási javaslatokat dolgoztak ki a MALÉV működőképességének biztosítása érdekében 2010. május 29-e óta? Miért nem valósították meg ezeket?
- q. Hogyan illeszkedik az állam tulajdonosi szerepének növelését célzó kormányzati stratégiába az, ha az illetékes miniszter ölbe tett kézzel nézi végig, ahogyan a nemzeti légitársaság becsődöl?
- r. Mit tesz az Orbán-kormány a nemzetgazdasági szempontból fontos közlekedési ágazat fejlesztéséért, miközben a nemzeti légitársaságot hagyja csődbe menni?
- s. Milyen hatásai lehetnek egy állami tulajdonú gazdasági társaság csődjének a hasonló finanszírozási problémákkal küzdő állami vagy önkormányzati gazdasági társaságok működőképességének biztosítására?
- t. Az Orbán-kormány a MALÉV csődjével egyik napról a másikra cserbenhagyott több ezer magyar családot és reptéren várakozó utast. Pontosan ismerte a társaság pénzügyi helyzetét, mégsem tett semmit, de még csak nem is szólt időben senkinek. Mi volt az oka a titkolózásnak?
- u. Hány magyar család megélhetése került veszélybe a nemzeti légitársaság csődje következtében (beleértve a közvetett módon érintett családokat)?
- v. Milyen lehetőségei vannak a kormánynak a munka nélkül maradt munkavállalók elhelyezkedési lehetőségének biztosítása érdekében?
- w. Készült-e hatásvizsgálat a munkájukat veszítő alkalmazottak foglalkoztatásának jövőbeni lehetőségeiről?
- x. Készült-e hatásvizsgálat a beszállítók piaci helyzetének csőd esetén bekövetkező várható változásáról?
- y. Rendelkezésre állnak-e a munkavállalók fizetésére, járandóságára a szükséges források? Szükség van-e költségvetési kiegészítésre? Ha igen, mennyi költségvetési támogatást igényel a munkavállalók járandóságainak kifizetése?
- z. Rendelkezésre állnak-e az utasok kártalanításához szükséges források? Szükség van-e költségvetési kiegészítésre? Ha igen, mennyi költségvetési támogatást igényel az utasok kártalanítása?
- aa. Milyen hatással jár a MALÉV csődje a nemzetgazdaságra (különösen a versenyképesség, a turizmus, a tranzitforgalom, a külföldre utazás költségszintje, a ferihegyi repülőtér regionális vezető szerepének elérése, költségvetési bevételek szempontjából)?
- bb. Hogyan lehet értékelné a MALÉV csődbe vitelét nemzetpolitikai szempontból (különös tekintettel arra, hogy megszűntek az erdélyi közvetlen légi járatok is)?

cc. Milyen hatással van a MALÉV csődje a dél-kelet európai magyar gazdasági kapcsolatok alakulására, a magyar gazdasági érdekek megfelelő képviselésére?

dd. Milyen szerepe volt az előző Fidesz kormány által kinevezett MALÉV vezérigazgatónak, jelenleg egy magán légitársaság vezérigazgatójának a MALÉV-et elmarasztaló európai bizottsági határozat megszületésében?

3. A Vizsgálóbizottság az Alkotmánybíróság 50/2003. (XI. 5.) AB határozatának figyelembe vételével maga határozza meg eljárási rendjét és vizsgálati módszereit.

4. A Vizsgálóbizottság tevékenységéről jelentést készít, amely tartalmazza

- a) a Vizsgálóbizottság feladatának meghatározását;
- b) a Vizsgálóbizottság által meghatározott eljárási rendet és vizsgálati módszereket;
- c) a Vizsgálóbizottság ténybeli és jogi megállapításait;
- d) annak bemutatását, hogy megállapításait milyen bizonyítékokra alapította;
- e) a vizsgálat által érintett szervek vagy személyek észrevételeit a lefolytatott vizsgálat módszereire és megállapításaira vonatkozóan;
- f) a szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatot.

5. A Vizsgálóbizottság 8 tagból áll, tagjai országgyűlési képviselők. A tagokra a képviselőcsoportok vezetői tesznek ajánlást az alábbiak szerint: FIDESZ – 3, KDNP – 1, MSZP – 2, Jobbik – 1, LMP – 1.

6. A Vizsgálóbizottság elnökének személyére az Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselőcsoportja, alelnökének személyére a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség országgyűlési képviselőcsoportja terjeszt elő javaslatot a bizottsági tagságra jelölt képviselők közül.

7. A Vizsgálóbizottság megbízatása kiterjed minden, e határozat pontjait érintő vizsgálatra, és az ennek alapján szükséges intézkedésekre, illetve az azokra vonatkozó javaslattételre. A Vizsgálóbizottság a munkája során — figyelemmel az Alkotmánybíróság 50/2003. (XI. 5.) AB határozatára – a feladatával összefüggésben meghallgatásokat tarthat, iratokat kérhet be. Az Alkotmánybíróság 50/2003. (XI. 5.) AB határozatában foglaltak figyelembe vételével a

kért adatokat mindenki köteles a vizsgálóbizottság rendelkezésére bocsátani, illetőleg köteles a vizsgálóbizottság előtt megjelenni.

8. A Vizsgálóbizottság feladatának ellátásához képviselőcsoportonként 1-1 szakértőt vehet igénybe. A szakértő a Bizottság ülésén tanácskozási joggal rendelkezik. A Bizottság tagjai és szakértői munkájukért díjazásban nem részesülnek.

9. A Vizsgálóbizottság működési költségeit az Országgyűlés költségvetéséből kell fedezni.

10. A Vizsgálóbizottság megbízatása a jelentése benyújtásáig, de legfeljebb a megalakulásától számított 180 napig tart.

11. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

INDOKOLÁS

A Házszabály 34-36. §-a lehetővé teszi, hogy az Országgyűlés bármely kérdés megvizsgálására vizsgálóbizottságot hozzon létre.

A MALÉV közép-európai légi fuvarozó és Magyarország nemzeti légitársasága volt, amely 22 repülőgéppel a világ 83 városába szállította utasait. A MALÉV a nemzetgazdaság szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bírt, az elmúlt közel hetven évben szimbólummá vált a magyar emberek számára.

A MALÉV nemzeti légitársaság működőképessége fennállása alatt folyamatosan, így 2012. február 2-áig biztosítva volt. A társaság nem volt nyereséges társasági szinten, de makrogazdasági és nemzetpolitikai szempontból egyaránt stratégiai jelentőséggel bírt, így minden korábbi kormány biztosította a működtetés feltételeit. A 2010. május 29-én Orbán Viktor vezetésével megalakult Fidesz-KDNP kormánynak mindez nem volt fontos, más – számunkra egyelőre ismeretlen szempontok – felülírták a MALÉV működtetésének igényét.

A MALÉV 2012. február 3-án felfüggesztette a repülési tevékenységét, 2012. február 14-én a Fővárosi Törvényszék megállapította a MALÉV fizetésképtelenségét és elrendelte a társaság felszámolását.

A MALÉV csődje miatt egyértelműen szükséges a Fidesz és az Orbán-kormány felelősségének vizsgálata. Eddig minden korábbi kormány hasonló problémákkal szembesült a MALÉV működtetésével kapcsolatban, és minden korábbi kormánynak sikerült valamiféle megoldást találni a működtetésre. A MALÉV csődje azt jelzi, hogy az Orbán-kormány lemondott a nemzeti légitársaságról, ezzel együtt több ezer munkavállalóról, családtagjaikról, több ezer utasról, a nemzetpolitikai szempontból jelentős desztinációkkal való közvetlen légi összeköttetésről, és egyes, a magyar gazdasági kapcsolatok egyes térségeiben történő fejlesztésének segítségéről.

A vizsgálat tárgya különösen a következő kérdések tisztázása:

1. Hogyan alakult a MALÉV eredményessége társasági és nemzetgazdasági szinten 1990 óta?

2. Milyen intézkedéseket tettek a tulajdonosi jogokat – közvetlenül vagy közvetett módon – gyakorló kormánytagok a MALÉV működőképességének biztosítása érdekében az a) pont szerinti időszakban? Mit tett az Orbán-kormány 2010-es eskütelét követően a MALÉV ügyében? Az Európai Unió bizottságával folytatott-e levelezést, tárgyalást? Milyen formában, mi került a kormány és a Bizottság között egyeztetésre bármely MALÉV-vel kapcsolatos ügyben? Van-e a MALÉV-vel összefüggésbe hozható ügyben megválaszolatlan levele a Bizottságnak bármely magyar minisztériumban?
3. Tőkeemelési döntéseket megelőzően kérték-e a Bizottság véleményét? Mi volt a bizottság válasza?
4. A tulajdonos számára mikor vált nyilvánvalóvá a nemzeti légitársaság finanszírozásának fenntarthatatlansága?
5. Vizsgálta-e a kormány, hogy a MALÉV úgynevezett „Fehér Könyvének” nyilvánosságra hozatala milyen hatással lesz a MALÉV-et hitelező üzleti partnerek céggel szembeni bizalmára?
6. Vizsgálta-e a kormány, hogy milyen hatással lesz a Budai Gyula által sajtónyilvánosság előtt bejelentett feljelentés sorozat a MALÉV üzleti partnereinek cégről kialakult álláspontjára?
7. Vizsgálta-e a kormány, hogy milyen hatással lesz a MALÉV védett hitelezési körbe sorolásáról 2012. január 30-án hajnalban kiadott, a stratégiai kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezet meghatározásáról szóló 4/2012 (I. 30.) Korm. rendelet a MALÉV üzleti partnereinek céggel szembeni bizalmi álláspontjára?
8. Tárgyalt-e a magyar kormány az Európai Bizottság képviselőjével a tiltott állami támogatás miatt megállapított fizetési kötelezettség számítási módjáról és az egyes tételek csökkentésének lehetőségéről?
9. Vizsgálta-e a kormány, hogy a MALÉV-vel szemben kialakult bizalmatlanságban milyen szerepet játszott a január 31-én kiadott, a Malév Magyar Légiközlekedési Zrt. menetrend szerinti járatainak leállása miatt beálló válsághelyzet kezeléséhez szükséges rendkívüli intézkedésekről szóló 5/2012 (I. 31.) Korm. rendelet?
10. Milyen forgatókönyv alapján történt a MALÉV leállása?
11. Ki és mikor döntött a repülés felfüggesztéséről?
12. Miért nem hasznosították az MNV-nél meglévő terveket a MALÉV repülési tevékenysége felfüggesztése esetén elindítandó légitársaságra vonatkozóan? Miért nem döntöttek a két kérdésben egy időpontban?

13. Tulajdonosi joggyakorlás keretében tett-e az illetékes miniszter a MALÉV megmentését célzó intézkedéseket?
14. Készült-e a döntést megelőzően vizsgálat a repülés felfüggesztésének, illetve a csődhelyzet kialakulásának várható hatásairól (munkavállalók, utasok, makrogazdasági hatások, stb...)? Ha igen, milyen tartalommal? Ha nem, megállapítható-e személyi felelősség a mulasztásért?
15. A kormány miért nem kezdeményezett eljárást az Európai Bíróság előtt az Európai Bizottság 2012. januári elmarasztaló határozatával szemben?
16. Milyen megoldási javaslatokat dolgoztak ki a MALÉV működőképességének biztosítása érdekében 2010. május 29-e óta? Miért nem valósították meg ezeket?
17. Hogyan illeszkedik az állam tulajdonosi szerepének növelését célzó kormányzati stratégiába az, ha az illetékes miniszter ölbe tett kézzel nézi végig, ahogyan a nemzeti légitársaság becsődöl?
18. Mit tesz az Orbán-kormány a nemzetgazdasági szempontból fontos közlekedési ágazat fejlesztéséért, miközben a nemzeti légitársaságot hagyja csődbe menni?
19. Milyen hatásai lehetnek egy állami tulajdonú gazdasági társaság csődjének a hasonló finanszírozási problémákkal küzdő állami vagy önkormányzati gazdasági társaságok működőképességének biztosítására?
20. Az Orbán-kormány a MALÉV csődjével egyik napról a másikra cserbenhagyott több ezer magyar családot és reptéren várakozó utast. Pontosan ismerte a társaság pénzügyi helyzetét, mégsem tett semmit, de még csak nem is szólt időben senkinek. Mi volt az oka a titkolózásnak?
21. Hány magyar család megélhetése került veszélybe a nemzeti légitársaság csődje következtében (beleértve a közvetett módon érintett családokat)?
22. Milyen lehetőségei vannak a kormánynak a munka nélkül maradt munkavállalók elhelyezkedési lehetőségének biztosítása érdekében?
23. Készült-e hatásvizsgálat a munkájukat veszítő alkalmazottak foglalkoztatásának jövőbeni lehetőségeiről?
24. Készült-e hatásvizsgálat a beszállítók piaci helyzetének csőd esetén bekövetkező várható változásáról?
25. Rendelkezésre állnak-e a munkavállalók fizetésére, járandóságára a szükséges források? Szükség van-e költségvetési kiegészítésre? Ha igen, mennyi költségvetési támogatást igényel a munkavállalók járandóságainak kifizetése?

26. Rendelkezésre állnak-e az utasok kártalanításához szükséges források? Szükség van-e költségvetési kiegészítésre? Ha igen, mennyi költségvetési támogatást igényel az utasok kártalanítása?
27. Milyen hatással jár a MALÉV csődje a nemzetgazdaságra (különösen a versenyképesség, a turizmus, a tranzitforgalom, a külföldre utazás költségszintje, a ferihegyi repülőtér regionális vezető szerepének elérése, költségvetési bevételek szempontjából)?
28. Hogyan lehet értékelní a MALÉV csődbe vitelét nemzetpolitikai szempontból (különös tekintettel arra, hogy megszűntek az erdélyi közvetlen légi járatok is)?
29. Milyen hatással van a MALÉV csődje a dél-kelet európai magyar gazdasági kapcsolatok alakulására, a magyar gazdasági érdekek megfelelő képviselésére?
30. Milyen szerepe volt az előző Fidesz kormány által kinevezett MALÉV vezérigazgatónak, jelenleg egy magán légitársaság vezérigazgatójának a MALÉV-et elmarasztaló európai bizottsági határozat megszületésében?

A MALÉV csődhelyzetét részletesen kivizsgáló bizottság létrehozása elengedhetetlen, a hazai és nemzetközi jelentőséggel bíró vállalat gazdasági szintéről való eltűnése folyamatának és a jogügyletekben döntési jogkörrel rendelkező állami- és cégvezetők tevékenységének, felelősségének feltárása, valamint a csődhelyzet bekövetkezése hatásainak vizsgálata és nyomon követése mindenképpen indokolt.

Budapest, 2012. február 20.

Dr. Szekeres Imre

országgyűlési képviselő

MSZP

Dr. Józsa István

országgyűlési képviselő

MSZP

Országgyűlési képviselő

Képviselői önálló indítvány

Országgyűlési határozati javaslat kezdeményezése

Dr. Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 87. §-a és 85. § (2) bekezdés d) pontja alapján mellékelten az alábbi

országgyűlési határozati javaslatot

nyújtjuk be a Tisztelt Országgyűléshez.

Budapest, 2012. február 20.

Előterjesztő:

Dr. Szekeres Imre

országgyűlési képviselő

MSZP

Dr. Józsa István

országgyűlési képviselő

MSZP